

Ús dels verbs *enfadar, estranyar, preocupar* i *sorprendre*.

Estudi de corpus en premsa escrita (2012-2016)

ANNA ROIGÉ FULLAT
Universitat Rovira i Virgili

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta contribució té com a objectiu presentar parcialment els resultats d'una recerca centrada en l'estudi de l'ús de quatre verbs psicològics (*enfadar, estranyar, preocupar* i *sorprendre*) en dos mitjans de premsa escrita (l'*Ara* i *El Punt Avui*) en el període del 2012 al 2016.

En aquesta recerca, que té com a llavor el meu treball de fi de grau, s'estudien dos fenòmens concrets. El primer fenomen afecta el verb *enfadar*, i el que es pretén és comprovar si actua realment com un verb del tipus AcExp (cf. (1) i (2)) o si, per contra, apareix en altres construccions. El segon fenomen afecta els tres verbs restants, *estranyar, preocupar* i *sorprendre*, i en aquest cas es pretén investigar un aspecte gramatical dels verbs psicològics que ha generat i continua generant un intens debat científic: el canvi de grup d'alguns verbs del tipus AcExp cap al tipus DatExp. L'objectiu final d'aquest estudi, però, és conjunt: analitzar quin és l'ús que els mitjans de comunicació esmentats van fer d'aquests quatre verbs durant un període concret, abans del canvi de normativa gramatical de l'any 2016.

Així doncs, en les ratlles següents es presenten les diferents etapes de desenvolupament de l'estudi: quin és el funcionament i la classificació dels verbs psicològics, com actuen els verbs que pateixen un transvasament de grup, quina va ser la metodologia emprada (amb les hipòtesis i els objectius pertinents), quins van ser els resultats obtinguts i quines són les conclusions i les consideracions finals que se'n van poder extreure.

2. ELS VERBS PSICOLÒGICS

La *Gramàtica de la llengua catalana* (2016, § 21.5) denomina verbs psicològics o d'afecció psíquica els verbs que expressen estats psicològics (estats mentals, emocions, sentiments) o bé canvis d'estat psicològic. Tots aquests verbs (Royo, 2017, p. 1) «presenten una semàntica que s'acostuma a anomenar emotiva o afectiva», però pertanyen a diverses classes sintàctiques. En l'estructura argumental dels verbs considerats psicològics hi ha dos papers temàtics, l'experimentador —«l'entitat animada que experimenta l'estat psicològic» (Rosselló, 2008, p. 1922)— i el tema. Segons Belletti i Rizzi (1987), aquests verbs originen oracions biargumentals amb una mateixa xarxa temàtica, i es divideixen en tres classes o tipus, en tres configuracions sintàctiques diferents:

- (1) Tipus I: verbs transitius amb experimentador subjecte i tema objecte
- Tipus II: verbs transitius amb experimentador objecte acusatiu i tema subjecte¹
- Tipus III: verbs intransitius amb experimentador objecte datiu i tema subjecte

Aquesta divisió clàssica, emprada per a l'italià, ha estat la utilitzada per altres autors posteriorment, però amb una terminologia diferent. En el cas del català, Rosselló (2008) classifica aquests verbs en les classes A, B i C, i Royo (2017) reprèn la terminologia de Pesetsky (1995), SubExp i ObjExp, dividint el segon grup en dos, AcExp i DatExp.² Els tres grups, segons Royo, i amb exemples seus, són els següents:

- (2) a. Tipus SubExp: *La Maria estima els nens.*
- b. Tipus AcExp: *Els nens molesten la Maria.*
- c. Tipus DatExp: *A la Maria li agraden els nens.* (Royo, 2021, p. 36)

1 Per a Belletti i Rizzi (1987), en aquesta construcció el paper temàtic del subjecte és el de tema, però per a Rosselló (2008) i Royo (2017) el subjecte adopta el paper temàtic de causa o agent.

2 Com que l'anglès, a diferència de l'italià (Belletti i Rizzi, 1987), no sol presentar aquesta construcció amb datiu, Pesetsky (1995) no diferencia els dos tipus d'objecte experimentador en aquestes oracions, que «se solen englobar dins el grup general de verbs amb objecte experimentador o verbs ObjExp» (Royo, 2021, p. 35). A més a més, Arad (1998, p. 181) defensa que els verbs de l'anglès que pertanyen a aquest grup amb objecte experimentador tenen tres possibles lectures en funció de si existeix un agent intencionat i de si es produeix un canvi d'estat: lectura estativa, lectura causativa no agentiva i lectura agentiva. Es produeix, per tant, una clara ambigüitat en les construccions d'aquest grup.

Si comparem els tipus de verbs psicològics d'(1) i (2), veurem que l'oració (2a) correspon al tipus I de Belletti i Rizzi; l'oració (2b) al tipus II de Belletti i Rizzi, i l'oració (2c) al tipus III de Belletti i Rizzi. Per tal de tractar el segon fenomen objecte d'estudi d'aquest treball, ens centrarem en els verbs del tipus II i III de Belletti i Rizzi, en les estructures de (2b) i (2c). La nomenclatura utilitzada serà la de Royo (2017), AcExp i DatExp.

3. EL PROCÉS DE TRANSVASAMENT

El fenomen que es produeix és que certs verbs del tipus AcExp pateixen un canvi i adopten les característiques dels del grup DatExp. Rosselló (2008, p. 1925) parla d'una «inestabilitat instaurada entre els verbs de la classe B i els de la classe C relativa al cas del complement i, en definitiva, doncs, respecte del criteri definidor mateix». Royo (2021, p. 36) assenyala que hi ha uns quants verbs psicològics amb experimentador acusatiu (3a) que apareixen sovint, tant en la llengua parlada com escrita, amb un canvi d'ordre oracional i amb un experimentador datiu (3b). Cabré i Mateu mostren l'exemple següent:

- (3) a. Les teves paraules la van *sorprendre*, *preocupar*, *molestar* molt.
- b. Li *sorprèn*, *preocupa*, *molesta* que la joventut d'avui fumi tant. (Cabré i Mateu, 1998, p. 71 i 77)

En aquest parell d'exemples es pot observar clarament el procés de transvasament de verbs: a (3a), els verbs *sorprendre*, *preocupar* i *molestar* són del tipus AcExp, perquè són verbs transitius amb un experimentador objecte acusatiu (en aquest cas, representat pel clític de complement directe *la*); en canvi, a (3b), la frase ha patit un canvi d'ordre oracional. Els mateixos verbs han passat a construir-se com a intransitius, i l'experimentador ha passat d'acusatiu a datiu (representat pel clític de complement indirecte *li*). Per tant, els de (3b) són del tipus DatExp.

Per tal d'estudiar aquest fenomen, es va establir la metodologia que s'explica a l'apartat següent.

4. METODOLOGIA

El primer pas va ser escollir quatre verbs del tipus AcExp (*enfadar*, *estranyar*, *preocupar* i *sorprendre*), que, com s'ha dit anteriorment, es van separar en dos grups en funció del fenomen que es pretenia estudiar en cada cas. Ara deixarem de banda, però, el verb *enfadar*, i ens centrarem en els tres últims verbs, *estranyar*,

preocupar i *sorprendre*, que són susceptibles d'experimentar el canvi cap al tipus DatExp. Són verbs que expressen la persona que experimenta la situació denotada pel verb com a objecte acusatiu, com es pot observar en aquestes oracions: *El Joan estranya/preocupa/sorprèn la Maria*. Es tracta, per tant, de verbs transitius amb el tema subjecte.

Com que Cabré i Mateu (1998) assenyalen que totes les explicacions d'aquest fenomen i les respostes als problemes que genera procedien de la sintaxi normativa, però no pas de la sintaxi descriptiva, el segon pas va ser recórrer a la *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC) de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), continuadora de la normativa gramatical que va fixar Pompeu Fabra. Aquesta obra, que estableix la normativa vigent actualment, es va publicar al novembre de l'any 2016 i, més tard, a l'abril de l'any 2017, es va actualitzar el *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC2) en línia segons els canvis introduïts a la GIEC. Les gramàtiques de Fabra i la normativa lingüística anterior al 2016 no havien tractat —a excepció del cas del verb *interessar*, que al DIEC2 es va admetre, en contrast amb el que s'admetia al DIEC1, amb règim datiu— el fenomen del transvasament de grup que pateixen alguns d'aquests verbs: la normativa de l'IEC anterior al 2016, així, no acceptava el règim datiu dels tres verbs objecte d'estudi, *estranyar*, *preocupar* i *sorprendre*. L'any 2016, però, es va dur a terme una revisió d'aquest punt, tot i que no completa. Royo (2021, p. 38), així, explica que els verbs *encantar*, *estranyar*, *molestar* i *preocupar* van ser acceptats amb el règim datiu —juntament amb el règim tradicional acusatiu. Amb tot, en la majoria dels casos la construcció amb datiu dels verbs AcExp va continuar sense el beneplàcit de la normativa catalana. La GIEC parlava succintament de tres d'aquests quatre verbs —*encantar*, *molestar* i *preocupar* (2016, § 21.5)—, un dels quals, el tercer, forma part de l'objecte d'estudi d'aquest treball. Així, doncs, dels tres verbs estudiats en aquestes ratlles susceptibles de patir un transvasament de grup (*estranyar*, *preocupar* i *sorprendre*), només es parlava dels dos primers, *estranyar* i *preocupar*, però no pas de *sorprendre*.

Un cop analitzat el canvi de normativa gramatical del 2016, i ara recuperant el verb *enfadar*, el següent pas va ser l'anàlisi de les entrades lexicogràfiques del DIEC2 corresponents als quatre verbs, però també de les entrades lexicogràfiques d'altres diccionaris: un de normatiu, el DNV, regulat per l'AVL; i tres de no normatius, el DUVIC, el GD62 i el GDLC.³ L'objectiu era observar quin és el règim

3 Cal fer saber que el DUVIC i el GD62 només estan disponibles en paper, mentre que el DIEC2, el DNV i el GDLC estan disponibles en línia. Dels diccionaris en línia només se'n pot consultar la versió més actual, a excepció del DIEC2, que també permet indagar en totes les actualitzacions que ha tingut el diccionari.

que aquests diccionaris presenten dels quatre verbs estudiats, per poder extreure hipòtesis sobre les pautes que ofereixen de cara a l'ús real d'aquests verbs. En el cas concret del primer fenomen que es volia estudiar, el més interessant era comprovar si aquests diccionaris classificaven el verb *enfadar* com a verb del tipus AcExp o si, per contra, presentaven altres règims. En el cas del segon fenomen estudiat, l'objectiu era confirmar si, abans del 2016, només hi apareixia el règim acusatiu, o si, en canvi, també hi figurava el règim datiu.

Quant al verb *enfadar*, els resultats són els següents. El DIEC1 el descriu com a transitiu (del tipus AcExp), i de manera indirecta com a pronominal. Aquesta possibilitat no apareix a l'entrada pertinent sinó a l'entrada a la qual es remet, que és la de *enutjar* (*enfadar* és, doncs, definit per remissió a un sinònim). El GD62 el caracteritza com a transitiu (AcExp) i com a intransitiu pronominal, que és la caracterització (transitiu i pronominal) que també presenten el GDLC, el DIEC2 (edició del 2007) i el DNV (cap d'aquestes obres, però, recull cap exemple d'ús transitiu). El DUV, en canvi, el caracteritza exclusivament com a intransitiu pronominal (rebutja, doncs, el règim transitiu, AcExp), que és la caracterització que trobem avui al DIEC2 en línia (des del 2015) i a la versió actual en línia del GDLC (que rectifica, doncs, el GDLC del 1998).

Després d'aquesta anàlisi lexicogràfica, es va plantejar la hipòtesi que, abans del 2016, l'ús general del verb *enfadar* era el pronominal intransitiu —tot i que alguns diccionaris indiquessin que també es construïa amb acusatiu—, i que, per formar una construcció causativa amb aquest predicat, la llengua recorria a la perífrasi causativa (*fer enfadar*).

Quant als altres tres verbs, els resultats són els següents. El verb *estranyar* és recollit com a transitiu (AcExp) i pronominal al DIEC1 i al DIEC2 (2007). El GDLC, en canvi, recull aquestes configuracions del DIEC1 i hi afegeix el règim datiu, com fan també el DUV i el GD62. El verb *preocupar* és recollit com a transitiu (AcExp) i pronominal a tots els diccionaris (DIEC1, GDLC, DUV, GD62, DIEC2), excepte al DNV, que hi afegeix el règim datiu. El verb *sorprendre* és recollit al DIEC1, al GDLC, al GD62, al DNV i al DIEC2 només com a transitiu (AcExp). El DUV hi afegeix el règim pronominal.

La segona hipòtesi plantejada, relacionada amb els verbs *estranyar*, *preocupar* i *sorprendre*, és que l'ús real d'aquests verbs era tant amb règim acusatiu com amb règim datiu.

Formulades les hipòtesis inicials, es va plantejar un objectiu general i quatre d'específics, en funció de la hipòtesi plantejada per a cada verb. L'objectiu general era conèixer quins són els usos que es van fer d'aquests verbs entre el 2012 i el 2016 en dos mitjans de comunicació del Principat de Catalunya; més concretament, de premsa escrita: *l'Ara* i *El Punt Avui*. La intenció era analitzar si hi ha

diferències d'ús entre tots dos diaris. Per poder respondre a les hipòtesis plantejades, també es va proposar un objectiu específic per a cada verb: en el cas de *enfadar*, comprovar si realment els mitjans de comunicació l'empraven en oracions simples amb experimentador acusatiu o de forma pronominal i, fins i tot, si es feia ús de la perífrasi causativa; en el cas de *estranyar*, estudiar quin era el règim real o predominant d'aquest verb i si es confirmava que regia datiu; en el cas de *preocupar*, verificar si els resultats s'acostaven a l'ús acusatiu que defensaven el DNV, el DUVC i el GD62, o si, per contra, també hi havia ús datiu, i en el cas de *sorprendre* comprovar si s'utilitzava el règim datiu, no reconegut per la normativa.

Per poder respondre als objectius plantejats, es va analitzar un extens corpus dels diaris *Ara* i *El Punt Avui*: en total, es van estudiar 848 ocurrences compreses entre l'1 de gener de 2012 i el 31 de desembre de 2016. La plataforma emprada va ser MyNews, una hemeroteca digital disponible per als estudiants i investigadors de la Universitat Rovira i Virgili. Així, es van buscar, per a tots quatre verbs, totes les oracions simples⁴ que incloguessin un objecte experimentador (CI o CD) referenciat per un pronom de tercera persona del singular, perquè només d'aquesta manera es veu clarament si l'ús és datiu o acusatiu. Per tant, els pronoms a través dels quals es va fer la cerca són *li* per al CI i *el* o *la* (o *l'*) per al CD (cf. taula 1, codis 1 i 2). En el cas de *enfadar*, també es van incloure en l'anàlisi les oracions amb el verb construït pronominalment i la perífrasi causativa (cf. taula 1, codis 3 i 4). Respecte als temps verbals estudiats, tots van ser del mode indicatiu: el present, l'imperfet, el perfet, el passat simple i el passat perifràstic. Les ocurrences es van introduir en una base de dades Excel que incloïa el diari, el dia i la pàgina on s'havia trobat l'oració, quin era el resultat (ex: *el preocupa*, *li preocupa*) i el codi assignat i, finalment, l'oració completa. Els codis de l'1 al 4, amb els exemples corresponents, es poden consultar tot seguit:

TAULA 1

Relació de codis i construccions analitzades dels verbs *enfadar*, *estranyar*, *preocupar* i *sorprendre*

Codi	Construcció	Exemple
1	pronom <i>li</i>	- L'escàndol <i>li sorprèn</i> / <i>li sorprenia</i> / <i>li ha sorprès</i> / <i>li sorprengué</i> / <i>li va sorprendre</i> (o) al Joan / a la Maria - (Al Joan / A la Maria) <i>li sorprèn</i> / <i>li sorprenia</i> / <i>li ha sorprès</i> / <i>li sorprengué</i> / <i>li va sorprendre</i> l'escàndol

4 En aquest estudi no es tindrà en compte l'aspecte verbal ni l'ordre dels mots dins de l'oració, que segons Royo (2021) són dos mecanismes que faciliten la interpretació causativa o estativa de la construcció. Per a més informació, vegeu Royo (2017, 2020, 2021).

Codi	Construcció	Exemple
2	pronom <i>el/l'</i>	- L'escàndol <i>el sorprèn / el sorprenia / l'ha sorprès / el sorprengué / el va sorprendre</i> (_o al Joan) - (Al Joan) <i>el sorprèn / el sorprenia / l'ha sorprès / el sorprengué / el va sorprendre</i> l'escàndol
	pronom <i>la/l'</i>	- L'escàndol <i>la sorprèn / la sorprenia / l'ha sorprès / la sorprengué / la va sorprendre</i> (_o a la Maria) - (A la Maria) <i>la sorprèn / la sorprenia / l'ha sorprès / la sorprengué / la va sorprendre</i> l'escàndol
3	pronominal	- El Joan / La Maria <i>s'enfada / s'enfadava / s'ha enfadat / s'enfadà / es va enfadar</i>
4	perífrasi causativa	- L'escàndol <i>fa enfadar / feia enfadar / ha fet enfadat / feu enfadar / va fer enfadar</i> el Joan / la Maria

5. RESULTATS

En aquest apartat es mostren els resultats obtinguts després d'analitzar tot el corpus: en primer lloc, els resultats dels objectius específics, i tot seguit els resultats generals. En el cas de *enfadar*, el corpus total d'oracions analitzades va ser de 423 ocurrences; en el cas del diari *Ara*, el corpus recollit era de 315 ocurrences, i en el del diari *El Punt Avui*, de 108. Els resultats, expressats en percentatges, s'exposen a la taula 2:

TAULA 2
Resultats del verb *enfadar*

	Acusatiu	Pronominal	Perífrasi causativa
<i>Ara</i>	0% (0/315)	73% (229/315)	27% (86/315)
<i>El Punt Avui</i>	0% (0/108)	81% (87/108)	19% (21/108)

En la taula 2 es pot observar que en el corpus analitzat no hi ha presència d'oracions simples amb règim acusatiu, ni en el diari *Ara* ni en el diari *El Punt Avui*. Per tant, totes les ocurrences analitzades corresponen a oracions que fan ús pronominal del verb *enfadar* (*enfadar-se*) o bé a oracions amb la perífrasi causativa (*fer enfadar*), amb una tendència cap a la primera estructura en tots dos diaris. A (4) es mostra un exemple de cada diari:

- (4) a. Ronaldo *s'enfada* molt i manté una xerrada de 45 minuts amb Mourinho, ara farà dues setmanes. (A, 20/1/2012, codi 3)
 b. Però el que més *ha fet enfadar* alguns sectors és la deriva islamista del primer ministre. (EPA, 7/6/2013, codi 4)

Pel que fa al verb *estranyar*, el corpus total d'oracions analitzades d'aquest verb va ser de 28 ocurrences.⁵ En el cas del diari *Ara*, el corpus recollit era de 18 ocurrences; i en el del diari *El Punt Avui*, de 10. Els resultats, expressats en percentatges, s'exposen a la taula 3:

TAULA 3
Resultats del verb estranyar

	<i>Datiu</i>	<i>Acusatiu</i>
<i>Ara</i>	100% (18/18)	0% (0/18)
<i>El Punt Avui</i>	80% (8/10)	20% (2/10)

En la taula 3 es pot observar que en el corpus analitzat hi ha un ús absolut del règim datiu en el cas de l'*Ara* —un 100% dels casos— i molt majoritari en el cas d'*El Punt Avui* —un 80% dels casos. L'altre 20% de les oracions analitzades d'*El Punt Avui* corresponen a solucions amb règim acusatiu. Es confirma, per tant, que el règim dominant és el datiu (5a), en comparació amb l'acusatiu (5b):

- (5) a. A en Jacob, cap de la secció d'assegurances d'enterrament, *li va estranyar* aquella indumentària llampant. (A, 23/4/2014, codi 1)
 b. «De fet, en Roc sempre m'ha vist filmant i ja l'havia filmat abans, de manera que ho ha viscut amb tota naturalitat. Al fill d'un fuster tampoc *l'estranya* que el seu pare faci les cadires on s'asseu», comenta Marc Recha. (EPA, 26/9/2015, codi 2)

En el cas del tercer verb analitzat, *preocupar*, el corpus total analitzat va ser de 386 ocurrences, 235 de les quals corresponien al diari *Ara*, i 151 a *El Punt Avui*. Els resultats, expressats en percentatges, s'exposen a la taula 4:

5 Caldria veure quines són les causes del limitat nombre d'ocurrences d'aquest verb respecte dels altres. Una hipòtesi podria ser que, en general, en les situacions comunicatives recollides a la premsa escrita presenta un ús baix.

TAULA 4
Resultats del verb *preocupar*

	<i>Datiu</i>	<i>Acusatiu</i>
<i>Ara</i>	73% (172/235)	27% (63/235)
<i>El Punt Avui</i>	42% (64/151)	58% (87/151)

En la taula 4 es pot observar que, en el cas del diari *Ara*, hi ha una tendència majoritària a les oracions amb un experimentador datiu —73% de les ocurrences—, mentre que les construccions amb acusatiu són menors —27%—, però també apareixen. En canvi, en el diari *El Punt Avui* no destaca cap de les dues construccions de manera clara; amb un 58% de les dades recollides s'imposen, però, les oracions amb experimentador acusatiu, davant del 42% de les dades que presenten un experimentador datiu. En el cas d'aquest verb, per tant, els dos diaris presenten clares diferències d'ús: en el cas de l'*Ara*, l'ús majoritari és el datiu; a *El Punt Avui*, el majoritari és l'acusatiu. Tot seguit se'n mostren exemples:

- (6) a. A Rosell, doncs, no *li preocupa* que Laporta critiqui l'acord amb la Fundació Qatar o la gestió del club, ja que les enquestes li demostren que la major part dels socis donen suport a la seva gestió i ja han girat full sobre aquests afers. (A, 16/5/2012, codi 1)
- b. La Unió Europea hi treu importància i assegura que un eventual rescat no *la preocupa*. (EPA, 29/5/2012, codi 2)

Finalment, pel que fa al verb *sorprendre*, les ocurrences totals analitzades d'aquest verb van ser 221; en el cas del diari *Ara*, el corpus recollit era de 152 ocurrences; i en el del diari *El Punt Avui*, de 69. Els resultats, expressats en percentatges, s'exposen a la taula 5:

TAULA 5
Resultats del verb *sorprendre*

	<i>Datiu</i>	<i>Acusatiu</i>
<i>Ara</i>	18% (28/152)	82% (124/152)
<i>El Punt Avui</i>	25% (17/69)	75% (52/69)

En la taula 5 es pot observar que en el corpus analitzat no hi ha una clara diferència entre l'ús del datiu i l'ús de l'acusatiu en tots dos diaris, ja que la majoria són acusatius. En el cas de l'*Ara*, el percentatge d'oracions amb un experimentador datiu és del 18%, mentre que les oracions amb un experimentador acusatiu representen el 82% dels casos analitzats. A *El Punt Avui*, les oracions amb un experimentador acusatiu suposen un percentatge més baix que a l'*Ara*, un 75%, respecte de les oracions amb experimentador datiu, que suposen un 25% de les ocurrences. Així doncs, l'ús predominant és l'acusatiu (7b) però també hi ha presència de l'ús datiu (7a):

- (7) a. Quan va arribar el moment de comprovar-ne el resultat a través del microscopi, *li va sorprendre* detectar unes partícules diminutes. (A, 2/12/2012, codi 1)
- b. A més, *la sorpren* que a l'Estat «s'utilitzi el terme nazi, que no va ser un problema a Espanya sinó a fora, en comptes de dir franquista, que seria l'acusació més pròpia». (EPA, 22/5/2013, codi 2)

Pel que fa a l'objectiu general, de l'estudi de l'ús d'aquests verbs entre el 2012 i el 2016 en dos mitjans de comunicació del Principat de Catalunya, l'*Ara* i *El Punt Avui*, es pot afirmar que no hi ha diferències notables entre els dos diaris en els verbs *enfadar*, *estranyar* i *sorprendre*, però sí pel que fa a *preocupar*, amb l'ús del datiu predominant a l'*Ara* i de l'acusatiu a *El Punt Avui*.

6. CONCLUSIONS I CONSIDERACIONS FINALS

La primera línia d'investigació proposada consistia a determinar quin és l'ús del verb *enfadar* amb valor causatiu i complement acusatiu. El resultat és que no hem trobat al corpus cap ocurrencia de *enfadar* en acusatiu. L'ús d'aquest verb és exclusivament intransitiu pronominal, tal com ja preveia el DUVIC i tal com estableix avui el DIEC2 en línia (des del 2015). En aquest cas, doncs, es va confirmar la hipòtesi inicial, que era que l'ús general del verb *enfadar* era el pronominal intransitiu, i que, per formar una construcció causativa, la llengua recorria a la perífrasi.

La segona línia d'investigació pretenia avaluar l'ús amb acusatiu o datiu dels verbs *estranyar*, *preocupar* i *sorprendre* durant els anys 2010-2016, és a dir, en un període en què la normativa de l'IEC només acceptava l'ús acusatiu d'aquests verbs. Els resultats són els següents. El primer, *estranyar*, ja s'usava principalment com a verb rector de datiu; la normativa, doncs, va autoritzar un ús que era general. El segon, *preocupar*, també s'usava amb datiu, però en una proporció variable: era majoritari el datiu en el cas de l'*Ara* (73% de les ocurrences) i freqüent però

minoritari en el cas d'*El Punt Avui* (27%). La normativa del 2016 va acceptar, doncs, un ús que també era freqüent, tot i que no majoritari. Quant a *sorprendre*, els resultats mostren que també s'usava amb datiu, tot i que en una proporció reduïda (18% i 25%). La normativa, en aquest cas, va continuar admetent només l'alternant més freqüent, el d'acusatiu.

Quant als resultats comparatius entre els dos diaris, cal dir el següent. No hi ha diferències notables en els verbs *enfadar*, *estranyar* i *sorprendre*, però sí en relació amb *preocupar*, verb en què l'ús de datiu és el predominant a l'*Ara* i l'ús d'acusatiu a *El Punt Avui*. Es pot aventurar que, quant a criteris lingüístics, el primer diari ja optava per no seguir sempre la normativa vigent, mentre que el segon diari sí que ho feia.

Com a futures línies d'investigació es poden esmentar les següents. En primer lloc caldria analitzar l'ús d'aquests verbs després del 2016, per veure si hi ha hagut canvis atribuïbles a la nova normativa de l'IEC. En segon lloc, aquest estudi es podria ampliar a tots els diaris redactats en català, per mirar de detectar si hi ha diferències dialectals. Finalment, també seria convenient fer un estudi dels usos pronominals d'aquests verbs, perquè només s'ha fet per a *enfadar*. Queda, per tant, molta feina per fer.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ARAD, Maya (1998). «VP Structure and the Syntax-Lexicon Interface». Tesis doctoral. University College London.
- BELLETTI, Adriana; RIZZI, Luigi (1987). «Los verbos psicológicos y la teoría temàtica». A: DEMONTE, Violeta; FERNÁNDEZ LAGUNILLA, Marina (ed.). *Sintaxis de las lenguas románicas*. Madrid: Ediciones El Arquero, p. 60-122.
- CABRÉ, Teresa; MATEU, Jaume (1998). «Estructura gramatical i normativa lingüística: a propòsit dels verbs psicològics en català». *Quaderns. Revista de Traducció*, núm. 2, p. 65-81.
- DIEC1 = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1995). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona/Palma/València: Edicions 3 i 4 / Edicions 62 / Moll / Enciclopèdia Catalana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- DIEC2 = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007). *Diccionari de la llengua catalana*. 2a edició. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans / Enciclopèdia Catalana / Edicions 62. També disponible en línia, amb actualitzacions periòdiques, a: <<http://dlc.iec.cat/>> [Consulta: 2023].
- DNV = ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA (2014). *Diccionari normatiu valencià*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua. També disponible en línia a: <https://www.avl.gva.es/lexicval/>. [Consulta: 2023].

- DUVC = GINEBRA, Jordi; MONTSERRAT, Anna (2019). *Diccionari d'ús dels verbs catalans*. 3a edició. Barcelona: Educaula.
- GD62 = LÓPEZ DEL CASTILLO, Lluís (ed.) (2000). *Gran diccionari 62 de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62.
- GDLC = ENCICLOPÈDIA CATALANA (1998). *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. També disponible en línia, amb actualitzacions periòdiques, a: <<https://www.diccionari.cat/>> [Consulta: 2023].
- GIEC = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- PESETSKY, David (1995). *Zero Syntax. Experiencers and Cascades*. Cambridge: The MIT Press.
- ROSSELLÓ, Joana (2008). «El SV, I: Verbs i arguments verbals». A: SOLÀ, Joan; LLORET, M. Rosa; MASCARÓ, Joan; PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.). *Gramàtica del català contemporani*. Vol. II. Barcelona: Empúries, p. 1853-1949. [1a ed., 2002.]
- ROYO, Carles (2017). «Alternança acusatiu/datiu i flexibilitat semàntica i sintàctica dels verbs psicològics catalans». Tesi doctoral. Universitat de Barcelona.
- (2020). «The accusative/dative alternation in Catalan verbs with experiencer object». A: PINEDA, Anna; MATEU, Jaume (ed.). *Dative constructions in Romance and beyond*. Berlín: Language Science Press, p. 371-393.
- (2021). «Experimentador acusatiu i experimentador datiu: un contrast entre oracions alternants». *Estudis Romànics*, vol. 43, p. 35-58.